

Resultaten panelonderzoek

Mantelzorg

Mantelzorg is de (onbetaalde) hulp of zorg die iemand geeft aan een naaste als deze voor langere tijd ziek, hulpbehoevend, of gehandicapt is. Deze zorg kan bijvoorbeeld bestaan uit het huishouden doen, gezelschap houden, geldzaken regelen, enzovoorts.

Vanwege de toenemende vergrijzing, en het feit dat ouderen langer thuis wonen, neemt het aantal mensen dat mantelzorg nodig heeft toe. Tegelijkertijd neemt het aantal mensen dat mantelzorg kan geven af. Dit verhoogt de druk op deze informele zorg. Vanwege deze ontwikkelingen hebben wij onderzocht hoeveel van onze panelleden mantelzorg geven, en hoe zij dat ervaren.

In februari 2023 hebben 2444 leden van het panel van GGD Flevoland een vragenlijst ingevuld over mantelzorg. In dit document staan de resultaten van dat onderzoek. Achterin staan de algemene kenmerken (geslacht, leeftijd, opleiding, werkstatus, en gemeente) van de panelleden.

De meeste vragen zijn gesteld aan de 810 panelleden die mantelzorg geven. Als dit niet het geval is, wordt dit duidelijk gemaakt met <<gearceerde tekst>>. De vragen over mantelzorg en werk zijn gesteld aan de 418 panelleden die mantelzorg geven én betaald werk hebben.

Bij een aantal vragen is gekeken of er verschillen zijn naar geslacht, leeftijd en/of opleidingsniveau. Als er statistisch significante verschillen zijn, worden de uitgesplitste resultaten getoond in tabellen.

De panelleden zijn niet representatief voor de Flevolandse bevolking. In het panel zitten bijvoorbeeld meer vrouwen en meer hoog opgeleiden dan in de algemene bevolking. De resultaten moeten daarom worden beschouwd als een indicatie.

Mantelzorg geven

Een derde van de panelleden geeft mantelzorg; vrouwen en 16-64 jarigen geven vaker mantelzorg dan mannen en 65-plussers. Mantelzorg wordt het meest gegeven aan ouder(s) of schoonouder(s). Gemiddeld geven mantelzorgers vier verschillende soorten mantelzorg; emotionele steun, gezelschap houden, vervoer, administratie/geldzaken regelen, en klusjes in en om het huis worden het vaakst genoemd. Bijna alle mantelzorgers geven drie maanden of langer mantelzorg. Een kwart van de mantelzorgers doet dat 10 uur of meer per week.

<<Alle panelleden>>

Geef je momenteel mantelzorg?

Ja	33%
Nee	67%

Geen verschillen naar opleidingsniveau, wel naar geslacht en leeftijd:

	Ja	Nee
Mannen	25%	75%
Vrouwen	38%	62%
16-64 jaar	37%	63%
65 jaar en ouder	27%	73%

Aan wie geef je mantelzorg?

Meerdere antwoorden mogelijk

Mijn ouder(s) of schoonouder(s)	46%
Mijn partner	25%
Mijn kind(eren)	15%
Een ander familielid	13%
Een vriend(in) of kennis	8%
Een buurman of buurvrouw	6%
Iemand anders	3%

Wat voor mantelzorg geef je?

Meerdere antwoorden mogelijk

Emotionele steun	68%
Gezelschap houden	61%
Vervoer	54%
Administratie/geldzaken regelen	54%
Klusjes in en om het huis	52%
Hulp in het huishouden	42%
Hulp bij persoonlijke verzorging	27%
Hulp bij medische verzorging	26%
Andere mantelzorg	21%

➔ Gemiddeld vinken mantelzorgers **vier** activiteiten aan

Hoeveel uur mantelzorg geef je gemiddeld per week?

1 uur per week	8%
2 uur per week	12%
3 uur per week	12%
4 uur per week	14%
5 uur per week	7%
6 uur per week	6%
7 uur per week	3%
8 uur per week	10%
9 uur per week	1%
10 uur of meer per week	26%

Hoe lang geef je al mantelzorg?

Korter dan drie maanden	6%
Drie maanden of langer	94%

Ervaringen als mantelzorger

28% van de mantelzorgers voelt zich tamelijk zwaar tot overbelast door het geven van mantelzorg; vrouwen en 16-64 jarigen vaker dan mannen en 65-plussers. 22% geeft aan onvoldoende balans te vinden tussen het geven van mantelzorg en de eigen ontspanning. Een (grote) meerderheid vindt het geven van mantelzorg vanzelfsprekend, en haalt voldoening uit het geven van mantelzorg.

Sommige mensen voelen zich erg belast door de verzorging van een ander. Zij vinden de zorg zwaar en moeilijk vol te houden. Voor andere mensen geldt dat minder. Alles bij elkaar genomen, hoe belast voel jij je momenteel door het geven van mantelzorg?

Niet of nauwelijks belast	24%
Enigszins belast	49%
Tamelijk zwaar belast	21%
Zeer zwaar belast	4%
Overbelast	3%

Geen verschillen naar opleidingsniveau of werkstatus, wel naar geslacht en leeftijd:

	Niet/enigszins belast	Tamelijk zwaar/overbelast
Mannen	82%	18%
Vrouwen	69%	31%
16-64 jaar	69%	31%
65 jaar en ouder	80%	20%

In hoeverre ben je het eens met de volgende uitspraken?

“Ik ervaar voldoende balans tussen het geven van mantelzorg en mijn eigen ontspanning”

Helemaal mee eens	18%
Mee eens	36%
Niet mee eens, niet mee oneens	24%
Mee oneens	17%
Helemaal mee oneens	5%

“Het geven van mantelzorg is voor mij vanzelfsprekend”

Helemaal mee eens	53%
Mee eens	37%
Niet mee eens, niet mee oneens	8%
Mee oneens	2%
Helemaal mee oneens	0%

“Het geven van mantelzorg geeft mij voldoening”

Helemaal mee eens	22%
Mee eens	42%
Niet mee eens, niet mee oneens	30%
Mee oneens	5%
Helemaal mee oneens	1%

<<Alleen voor de mantelzorgers met werk>>

Mantelzorg en werk

Bijna de helft van de mantelzorgers met werk heeft soms tot altijd het gevoel dat zij tekort schieten op hun werk, door hun mantelzorg. Andersom heeft bijna drie kwart soms tot altijd het gevoel dat zij tekort schieten in hun mantelzorg, door hun werk. Een meerderheid krijgt op het werk begrip en/of ondersteuning om hun mantelzorg uit te voeren. 57% heeft iets gedaan om werk en mantelzorg beter te kunnen combineren, vaak zijn dit aanpassingen in het werk.

Heb je wel eens het gevoel dat je tekort schiet op je werk door je mantelzorg?

Nooit	55%
Soms	41%
Vaak	4%
Altijd	0%

Heb je wel eens het gevoel dat je tekort schiet in je mantelzorg door je werk?

Nooit	28%
Soms	57%
Vaak	13%
Altijd	2%

In hoeverre ben je het eens met de volgende uitspraak?

“Op mijn werk krijg ik begrip en/of ondersteuning om mijn mantelzorg uit te voeren”

Helemaal mee eens	22%
Mee eens	38%
Niet mee eens, niet mee oneens	26%
Mee oneens	10%
Helemaal mee oneens	4%

Heb je iets gedaan om werk en mantelzorg beter te kunnen combineren?

Meerdere antwoorden mogelijk

Ja, door minder uren te gaan werken	17%
Ja, door op flexibele tijden te werken	16%
Ja, door de mantelzorg aan te passen	15%
Ja, op een andere manier	13%
Ja, door (vaker) thuis te werken	11%
Ja, door gebruik te maken van een verlofregeling	6%
Nee	43%

Ondersteuning bij mantelzorg

Twee derde van de mantelzorgers krijgt hulp of ondersteuning bij het geven van mantelzorg, meestal door familie of vrienden. 24% heeft behoefte aan (meer) hulp of ondersteuning, vooral 16-64 jarigen, en vooral om de zorglast te kunnen verlichten. Zij zouden die hulp of ondersteuning graag krijgen van de gemeente, een zorgverlener, of familie of vrienden.

Krijg je hulp of ondersteuning bij het geven van mantelzorg?

Meerdere antwoorden mogelijk

Ja, door familie of vrienden	50%
Ja, door een andere zorgverlener	18%
Ja, op een andere manier	8%
Ja, door de gemeente	7%
Ja, door de huisarts	3%
Ja, door vrijwilligers	3%
Ja, door het steunpunt mantelzorg	2%
Nee	32%

Heb je behoefte aan (meer) hulp of ondersteuning bij het geven van mantelzorg?

Ja	24%
Nee	76%

Geen verschillen naar geslacht, opleidingsniveau of werkstatus, wel naar leeftijd:

	Ja	Nee
16-64 jaar	28%	72%
65 jaar en ouder	17%	83%

<<Indien ja>>

Op welk vlak heb je behoefte aan (meer) hulp of ondersteuning?

Meerdere antwoorden mogelijk

Het kunnen verlichten van de zorglast	66%
Praktische informatie of advies	32%
Financiële ondersteuning	28%
Emotionele steun	26%
Combineren van werk en mantelzorg	19%
Contact met andere mantelzorgers	8%
Anders	10%

Van wie zou je graag (meer) hulp of ondersteuning ontvangen?

Meerdere antwoorden mogelijk

De gemeente	25%
Een andere zorgverlener	24%
Familie of vrienden	23%
Een welzijnsorganisatie	20%
Het steunpunt mantelzorg	14%
Vrijwilligers	10%
De huisarts	9%
Mijn werkgever	6%
De GGD	5%
Anders	6%

Mantelzorgwaardering

28% van de panelleden die mantelzorg geeft, geeft aan wel eens mantelzorgwaardering te hebben ontvangen. Panelleden uit Lelystad en Urk geven dit vaker aan. Ruim de helft van hen geeft aan zich daardoor gesteund te voelen door de gemeente.

Heb je wel eens mantelzorgwaardering ontvangen?

Ja	28%
Nee	72%

Verschillen naar gemeente:

	Ja	Nee
Almere	26%	74%
Dronten	20%	80%
Lelystad	37%	63%
Noordoostpolder	25%	75%
Urk	49%	51%
Zeewolde	21%	79%

<<Indien ja>>

In hoeverre ben je het eens met de volgende uitspraak?

“Door de mantelzorgwaardering voel ik mij gesteund door de gemeente”

Helemaal mee eens	24%
Mee eens	34%
Niet mee eens, niet mee oneens	29%
Mee oneens	8%
Helemaal mee oneens	6%

Achtergrondgegevens

2526 respondenten hebben de vragenlijst ingevuld, waarvan **2444** respondenten met geldige geslacht en leeftijd die in Flevoland wonen. Twee derde is vrouw, de panelleden zijn voornamelijk 55 jaar en ouder, voornamelijk hoger opgeleid, de helft heeft werk, en een derde komt uit Almere.

Mannen	37%
Vrouwen	63%
16-24 jaar	4%
25-34 jaar	5%
25-44 jaar	9%
45-54 jaar	16%
55-64 jaar	26%
65-74 jaar	29%
75 jaar en ouder	11%
Laag opleidingsniveau	18%
Midden opleidingsniveau	37%
Hoog opleidingsniveau	45%
Betaald werk	50%
Geen betaald werk	50%
Almere	32%
Dronten	15%
Lelystad	22%
Noordoostpolder	15%
Urk	5%
Zeewolde	12%